From: Bestuurssecretariaat gemeente Sluis
Sent: donderdag 4 mei 2023 11:23:31
To: Marga Vermue; Cees Liefting; Marian van Oostenbrugge-Bertou; Marlou van Beek; Samira de Kievit - Minnaert
Cc: Griffiersbureau Gemeente Sluis
Subject: FW: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken 2021- 2022
Attachments: Brief jaarverslag RBL ZVL Sluis.pdf; Jaarverslag RBL ZVL 2021-2022.def.pdf

---

Goedemorgen,

Bijgaand ter info het jaarverslag van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws-Vlaanderen.

Deze is ook doorgestuurd naar de griffie t.b.v. verspreiding richting de gemeenteraad.

Groeten,
Yvonne

Van: Natalja Molegraaf <N.Molegraaf@terneuzen.nl>
Verzonden: donderdag 4 mei 2023 10:29
Aan: Bestuurssecretariaat gemeente Sluis <Bestuurssecretariaat@gemeentesluis.nl>
CC: Cees Liefting <cliefting@gemeentesluis.nl>; Mike Jansen <MJansen@gemeentesluis.nl>
Onderwerp: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken 2021- 2022

Geacht College,

Hierbij stuur ik u, namens het college van Burgemeesters en wethouders van Terneuzen, het jaarverslag van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws- Vlaanderen.

Met vriendelijke groet,

Natalja Molegraaf
Beleidsadviseur Onderwijs

Gemeente Terneuzen

Tel: 14-0115 of 06-13161506
Aanwezig van maandag t/m donderdag

Postadres: Postbus 35, 4530 AA Terneuzen
Bezoekadres: Stadhuisplein 1, 4531 GZ Terneuzen
Telefoon: 14 0115
Vanuit buitenland: +31 115 455 000
E-mail : gemeente@terneuzen.nl
Internet: www.terneuzen.nl

Bij beantwoording a.u.b. onderwerp, datum en zaaknummer van deze brief vermelden.

Aan het college
van de gemeente Sluis
Postbus 27
4500 AA Oostburg

zaaknummer : 103270
contactpersoon : N. Molegraaf
telefoon : 14 0115
e-mail : n.molegraaf@terneuzen.nl
verzonden : 4 mei 2023

Terneuzen, 4 mei 2023

Onderwerp: Jaarverslag 2021 – 2022 Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws-Vlaanderen

Geacht College,

Met ingang van 1 januari 2013 werken de Zeeuws-Vlaamse gemeenten samen op het gebied van de uitvoering van leerplicht, Regionale meld- en coördinatiefunctie Voortijdig schoolverlaten (RMC) en het behandelen van de aanvragen leerlingenvervoer.
Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws-Vlaanderen (RBL) is organisatorisch ondergebracht bij de gemeente Terneuzen.

Hierbij sturen wij u het Jaarverslag 2021– 2022 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws-Vlaanderen (RBL). Hiermee voldoen wij aan onze opdracht om een inhoudelijk jaarverslag op te stellen voor de Zeeuws-Vlaamse gemeenteraden.
Door middel van het jaarverslag informeren wij u over de uitvoering van de leer- en kwalificatieplicht in het afgelopen schooljaar. In dit jaarverslag hebben wij zoals afgesproken ook de taakgebieden RMC en leerlingenvervoer opgenomen.

Wij willen u vragen het jaarverslag aan te bieden aan uw Gemeenteraad. Daarnaast stellen wij het jaarverslag ook beschikbaar aan de scholen en andere samenwerkingspartners.

Dit besluit is genomen door Burgemeester en Wethouders van Terneuzen,

Met vriendelijke groet,

Hoofd afdeling Samenleving

drs. E. Valk-de Voogd

Jaarverslag
2021-2022

In dit jaar-verslag o.a.

- Leve(n) Lang Leren
- Netwerk over het RBL
- Na Corona
- Harde Leerschool

Recht op ontwikkeling, daar maken wij werk van!

Voor u ligt het jaarverslag 2021-2022 van het RBL Zeeuws-Vlaanderen, aangeboden door de drie samenwerkende gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen. Het doel van dit jaarverslag is u inzicht te geven in het werk van het RBL en wat de effecten zijn van onze inzet. In dit verslag vindt u de resultaten die wij het afgelopen schooljaar hebben behaald op gebied van aanpak dreigend schooluitval en schoolverzuim. Wij informeren u over de ontwikkeling van de leerlingaantallen in Zeeuws-Vlaanderen. Ook vindt u gegevens over de vormen van onderwijs die onze leer- en kwalificatieplichtigen volgen en het aantal kinderen dat onderwijs in België volgt. Daarnaast komen actuele zaken op gebied van leerlingenvervoer, Voortijdig School Verlaten (VSV), Thuiszitters en begeleiding van kwetsbare jongeren aan bod. Welke werkzaamheden hebben de RBL-consulenten en -medewerkers uitgevoerd en wat zijn de speerpunten voor het schooljaar 2022-2023. Tot slot is in deze krant ook een financieel overzicht opgenomen. Hierin staat welke middelen op basis van begroting, reguliere taken en speerpunten zijn ingezet.

Taken RBL

Het RBL werkt in opdracht van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten en voert de volgende wettelijke taken uit:

1) uitvoering leerplichtwet 1969;
2) uitvoering de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie zoals verwoord in de Wijzigingswet Wet op het voortgezet onderwijs van 1 januari 2022;
3) Afhandeling aanvragen Leerlingenvervoer.

RBL- taken uitgelicht

Medewerkers van het RBL zetten zich elke dag in om thuiszitten tegen te gaan, schooluitval te voorkomen en jongeren te begeleiden naar een zelfstandige toekomst. Dit kunnen zij niet alleen. Hiervoor is samenwerking noodzakelijk. Niet alleen met de jongere en de ouders zelf maar ook met onderwijs, hulpverlening en andere netwerkpartner. Elke jongere heeft zijn of haar eigen verhaal, daarom is maatwerk essentieel.

Op grond van de Leerplicht- en Kwalificatiewet begeleidt het RBL leerlingen tot 18 jaar die spijbelen of dreigen uit te vallen of al uitgevallen zijn. Het doel is de jongere zo snel mogelijk terug op te school te krijgen of te begeleiden naar de juiste hulp. Ook handhaving hoort hierbij. Als de terugkeer naar school niet lukt vanwege motivatie, dan maken wij een proces-verbaal op en volgen wij het strafrechtelijk traject.
Deze weg bewandelen we gelukkig steeds minder.

Als jongeren 18 jaar zijn, zijn ze niet meer leerplichtig, maar behoren ze op grond van de RMC wetgeving tot hun 23e jaar tot onze doelgroep. Als zij geen startkwalificatie hebben, proberen wij ze in eerste instantie terug naar onderwijs te begeleiden. Als dit niet haalbaar is, dan kunnen wij helpen door een passend traject op gebied van zorg of werk aan te bieden. Er zijn ook jongeren die definitief stoppen met school zonder een startkwalificatie. Dan spreken we van een Voortijdig School Verlater. Daarnaast behandelt het RBL de aanvragen leerlingenvervoer voor de drie gemeenten en kunnen ouders, scholen en netwerkpartners bij het RBL terecht voor informatie en advies.

Terugblik 2021-2022

Het afgelopen jaar is tijd en aandacht besteed aan de inzet van de Harde Leerschool voor de Kwetsbare Jongere. Wat dit inhoudt vindt u terug op blz 6. Terugkerend onderwerp in de krant is onze netwerkpartner. De redactie heeft ook voor deze editie weer enkele medespelers uit het veld bevraagd over het team. Hoe zij het RBL ervaren leest u in de gekleurde kaders die in dit verslag terug te vinden zijn. Daarnaast is een uitgebreid interview opgenomen met het Samenwerkingsverband Zeeuws-Vlaanderen. Wat is de rol van de BPO'er (Begeleider Passend Onderwijs) in de samenwerking met het RBL? Corona was ook dit verslagjaar wederom een gespreksonderwerp. In december 2021 en januari 2022 nam het aantal besmettingen weer flink toe met als gevolg dat Nederland weer in lockdown ging. Vanwege de druk op de zorg bleven de scholen langer dicht en volgden leerlingen weer online onderwijs. Wat de effecten hiervan zijn op onze doelgroep en hoe het RBL hier op kan anticiperen komt ook aan bod in de krant.

En minstens zo belangrijk is de ontwikkeling van ons eigen team. Er zijn afgelopen schooljaar diverse werkgroepen opgestart die de verschillende onderdelen van ons werk vertegenwoordigen. En zo hebben we als team ons werk weten te vatten in werkprocessen. Lees hier meer over in het artikel een Leven lang leren.

De speerpunten van het RBL in 2021- 2022

Het RBL had in de jaren 2021 en 2022 de volgende speerpunten:

- Onderzoeken hoe aan te sluiten bij de behoefte van de doelgroep d.m.v. workshops eventueel in samenwerking met netwerkpartners.
- Module digitalisering leerling vervoer
- In kaart brengen en het ontwikkelen van onze interne werkprocessen
- Ontwikkelen van een nieuwe website
- In gebruik nemen van de verwijs index risico jongeren

De opzet en ontwerp van workshops voor onze doelgroep vergt veel aandacht en is steeds aan verandering onderhevig. We blijven met ons netwerk op zoek naar passende vormen die aansluiten bij de steeds veranderende beleef wereld van de jongeren. De Module digitalisering Leerlingenvervoer is nog in ontwikkeling en zal voor het nieuwe schooljaar 2023-2024 operationeel zijn.

Zoals eerder in dit artikel is aangegeven zijn we afgelopen jaar aan de slag gegaan met onze interne werkprocessen. Dit is een intensief traject geweest waarbij grote stappen zijn gemaakt. Dit blijft een proces in ontwikkeling. Het ontwikkelen van een nieuwe website is bijna afgerond. Wat betreft het gebruik van de verwijsindex[1] voor jongeren door het RBL is nog geen concrete voortgang te vermelden. We zijn in afwachting van externe partijen om hier het voortouw in te nemen. Voor het RBL zou het een waardevol instrument zijn.

[1] *De Verwijsindex is een landelijk digitaal systeem dat professionals ondersteunt in de samenwerking rond jeugdigen en gezinnen. Soms heeft een kind ondersteuning nodig tijdens het opgroeien. Dan kan het gebeuren dat meerdere professionals tegelijkertijd bij het kind betrokken zijn. Het is belangrijk dat zij dit van elkaar weten. Zij kunnen dan vroegtijdig met elkaar samenwerken.)*

Begrippen

Leerplicht en kwalificatieplicht
In Nederland zijn kinderen vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar worden, op grond van de leerplichtwet, verplicht om naar school te gaan. Na de leerplicht volgt de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht duurt tot de dag dat de jongere een startkwalificatie haalt. Of tot de dag dat de jongere 18 jaar wordt.

Voortijdig schoolverlater (VSV'er)
Een voortijdig schoolverlater is een jongere tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

Startkwalificatie
Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
Doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/ of arbeidsmarktpositie te bereiken.
Het gaat hier jongeren tot 23 jaar. De RMC-functie omvat drie taken (vastgelegd in wetgeving)

- Een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar, die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
- Benaderen en zorg dragen voor de begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.
- Organiseren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

Tabel 1 *(peildatum 1 juni)*

Aantal leer en kwalificatieplichtigen ZVL							
Onderwijssoort	**17/18**	**18/19**	**19/20**	**20/21**	**21/22**	**Verschil tov 2021**	**Verschil % 2021**
Basisonderwijs	6.392	6.221	6.189	6.185	6.244	59	1,0
Voortgezet Onderwijs	4.565	4.435	4.271	4.124	4.027	-97	-2,4
Beroepsonderwijs	567	536	512	510	516	6	1,2
SBO/SO/VSO/PRO	706	675	681	705	677	-28	-4,0
Belgisch onderwijs	1.288	1.317	1.375	1.363	1.344	-19	-1,4
Totaal	**13.518**	**13.184**	**13.028**	**12.887**	**12.808**	**-79**	**-0,6**

Tabel 2 *(peildatum 1 juni)*

Gemeente	Leer en kwalificatie plichtigen					% niet regulier onderwijs					% België					Verschil
	17/18	**18/19**	**19/20**	**20/21**	**21/22**	**17/18**	**18/19**	**19/20**	**20/21**	**21/22**	**17/18**	**18/19**	**19/20**	**20/21**	**21/22**	
Hulst	3512	3443	3441	3381	3375	5,0	5,4	5,5	5,9	5,3	11,1	11,2	11,6	11,7	11,4	-0,2
Terneuzen	7322	7180	7045	6972	6948	5,9	5,5	5,7	5,7	5,7	6,9	7,4	7,8	8,1	8,1	0,0
Sluis	2775	2698	2675	2652	2633	3,4	3,5	3,4	4,0	3,9	14,2	14,9	15,9	15,3	15,1	-0,2
Totaal	**13609**	**13321**	**13161**	**13005**	**12956**	**5,2**	**5,1**	**5,2**	**5,4**	**5,2**	**9,5**	**9,9**	**10,4**	**10,5**	**10,4**	**-0,1**

Toelichting bij tabellen 1, 2 en grafieken 1,2

Net als afgelopen jaren neemt het totaal aantal leer- en kwalificatieplichtige leerlingen af. Het aantal leerlingen in het Basis onderwijs is met bijna 60 toegenomen. Daartegenover staat een daling van bijna 100 leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het aantal kinderen/ jongeren dat in België naar school gaat is met ca. 20 iets afgenomen. Hierbij dienen we wel rekening te houden dat dit aantal in werkelijkheid lager ligt. Van een 20-tal kinderen/jongeren weten we dat ze naar België naar school gaan, maar is de verplichte vrijstelling onderwijs Nederland niet afgehandeld omdat ouders niet tijdig de benodigde aanvraag vrijstelling inleveren. Op 1 juni hadden 34 kinderen/ jongeren een vrijstelling van de leerplicht om psychische of lichamelijke reden en 6 kinderen een vrijstelling vanwege bezwaar tegen de richting van onderwijs, vrijstelling 5b. Ca. 50 kinderen/ jongeren hadden geen schoolinschrijving en zijn daardoor 'absoluut verzuimer'. Deze groep is bij het RBL bekend en in onderzoek. Tenslotte waren ca. 60 jongeren die voor hun 18e jaar al een startkwalificatie hadden gehaald. Zij behoren daardoor niet meer tot de doelgroep. Ze hebben een tussenjaar genomen of ze zijn doorgestroomd naar het HBO. Alle ingeschreven leer- en kwalificatieplichtige jongeren in Zeeuws Vlaanderen zijn in beeld bij het RBL.

Grafiek 1 *(peildatum 1 juni)*

Aantal leer- en kwalificatieplichtigen per onderwijssoort

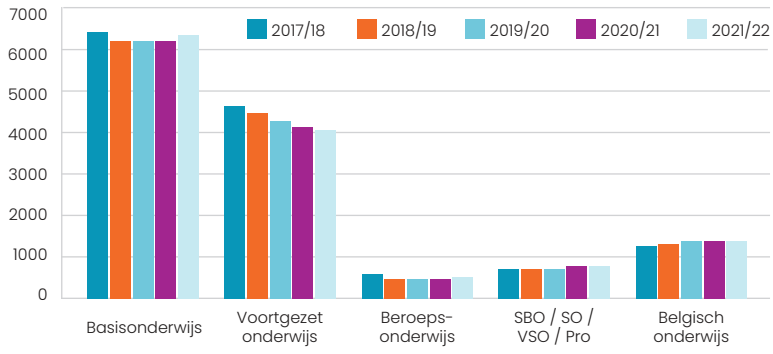

Grafiek 2 *(Peildatum 1 juni)*

Aantal inschrijvingen per gemeente in speciaal basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs voortgezet speciaal onderwijs (SO/VSO) en praktijkonderwijs (PRO)

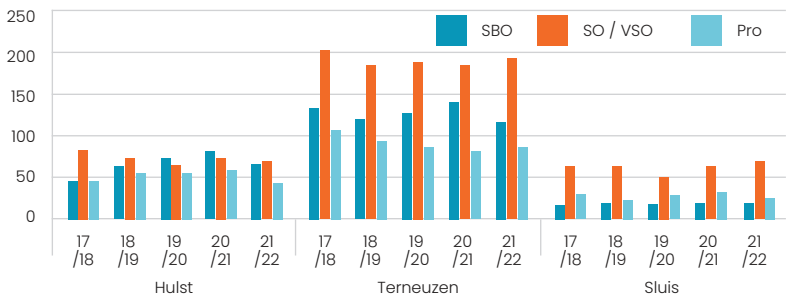

Leve(n) Lang Leren

Werkprocessen

In ons team werken we aan het ontwikkelen van onze eigen vaardigheden en professie. Dat heeft er toe geleid dat er in juli 2021 een projectopdracht is geformuleerd. 'De uitgangspositie van dit projectplan draagt bij aan het plan van aanpak en een integrale werkwijze binnen de afdeling samenleving.
De werkprocessen zijn gericht op terugleiden naar scholing en/of een scholingsvraag vanuit de jongere. Daarnaast zal de doelgroep JIKP specifieke ondersteuning ontvangen, gericht op duurzaamheid, zelfredzaamheid en participeren naar vermogen.'

Hierdoor kunnen we efficiënter, eenduidiger werken en is het makkelijker overdraagbaar. Afgelopen jaar startten diverse werkgroepen waarin alle onderdelen van ons werk naar voren kwamen. Zo hebben we als team ons werk weten te vatten in werkprocessen. Het doel van die werkprocessen is dat we op een eenduidige manier werken. Dit verbetert de kwaliteit van ons werk. Door deze werkprocessen kunnen we in elke gemeente dezelfde kwaliteit bieden ongeacht welke RBL consulent dit werk uitvoert.

Door de werkprocessen is ook een heldere manier van werken ontstaan. Zo hebben we bijvoorbeeld preventieve processen omgezet in trajectbegeleiding. Hierdoor kunnen we gerichter de jongere begeleiden naar de juiste route richting arbeid, school of dagbesteding. Ons werk bestaat ook vaak uit advisering. Voorheen ging dit altijd tussen de bedrijven door. Door nu het adviesgesprek op te nemen als een werkproces in onze dienstverlening krijgen we meer grip op de dagelijkse realiteit van ons werk. Nieuwe medewerkers in het RBL team kunnen we door het werken met de werkprocessen beter inwerken. Ons werk is inzichtelijk en ook blijkt uit de werkprocessen wat er van ons wordt verwacht.

Kortom we zijn zelf ook volop in ontwikkeling als het gaat om het leven lang leren in ons eigen team.
Een speerpunt voor de komende jaren is deze werkprocessen te optimaliseren en onze netwerkpartners erin mee te nemen.

Netwerkkaart

Door in te zoomen op onze eigen werkzaamheden, krijgen we inzicht in wat er nog ontbreekt. In een werkveld waarin er zoveel aanbieders zijn op gebied van zorg, wonen, begeleiding en coaching, hebben we behoefte aan een actuele netwerkkaart. Als RBL zijn we een onderdeel van dit grote web en geeft het ons houvast, in onze adviserende en doorverwijzende rol. Studenten van de Hogeschool Zeeland hebben deze uitdaging opgepakt.
In december 2021 is het projectteam samengesteld en zijn de studenten uitgenodigd. Verschillende netwerkpartners zijn geïnterviewd door de studenten.
Een speerpunt voor het komende schooljaar is dat de netwerkkaart wordt gepresenteerd aan de gemeenten. We kunnen er dan mee aan de slag.

RBL team onderdeel WIL

Sinds 1 april 2022 is het RBL onderdeel van het team Werk en Inkomen en Leerlingzaken. Deze teams zijn ons al voorgegaan in het reorganiseren van hun werkzaamheden. De werkprocessen van het RBL sluiten hier mooi op aan.
Speerpunt voor het komende jaar is om de werkprocessen van de verschillende afdelingen binnen de gemeenten op elkaar aan te laten sluiten. Zo helpen wij de jongere op een efficiënte wijze.

Teamontwikkeling

In ons RBL team werken we niet alleen aan persoonlijke ontwikkeling maar ook aan teamontwikkeling. De coronaperikelen hebben ook zijn weerslag op onze teamspirit. Vaak werken vanuit thuis en op de scholen maakt dat we elkaar bijna niet meer zien. Daarom hebben wij een intervisie traject gestart. Door het geven van feedback aan elkaar hebben we elkaar weer gevonden. In het schooljaar 21-22 hebben we ook afscheid genomen van een aantal collega's die veel werkervaring hadden opgebouwd. Ze gaan hun carrière elders voortzetten. Gelukkig is ons team weer op sterkte.
Ons speerpunt is om kwaliteit van werken te blijven behouden door de werkprocessen in te zetten bij het inwerken van nieuwe collega's.

Soorten verzuim en begeleidingsprocessen

De school is verantwoordelijk voor het melden van schoolverzuim. Het is erg belangrijk dat school het verzuim goed registreert. Er zijn verschillende soorten verzuim.

Absoluut verzuim
Als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet ingeschreven staat op een school en geen onderwijs volgt, dan spreken we van absoluut verzuim. Dit geldt niet als er sprake is van een verleende vrijstelling.

Relatief verzuim
Als leerlingen die op school staan ingeschreven maar de school niet geregeld bezoeken, dan noemen we dat relatief verzuim. Relatief verzuim is weer onder te verdelen in luxeverzuim en overig verzuim.

- *Luxeverzuim*
  Van luxeverzuim is sprake wanneer ouders hun kinderen buiten de vastgestelde schoolvakanties mee op vakantie nemen of ***weghouden van school, zonder daar vrijstelling voor te hebben.***
- *Overig verzuim*
  Spijbelen en/ of regelmatig te laat komen valt onder overig verzuim. Ook ziekte kan een signaal zijn. Signaalverzuim kan een uiting zijn van achterliggende problematiek, zoals problemen in de thuissituatie, pestproblemen, middelengebruik of psychische problemen.
- *16 uur per 4 weken*
  De wettelijke grens voor het melden van verzuim is 16 uur per 4 weken. De wet verplicht scholen dit te melden.

Preventieve begeleiding
Scholen melden ook jongeren bij het RBL die dreigen uit te vallen vanwege motivatieproblemen. Bijvoorbeeld jongeren die voor een tweede keer zijn blijven zitten en nog steeds slechte resultaten halen. Als de scholen ons op tijd betrekken om een begeleidingstraject op te starten, kunnen we vaak voorkomen dat deze jongeren voortijdig schoolverlater worden. Maar we kunnen ook 18+ leerlingen of VSV'ers volgen die opnieuw op school zijn begonnen.

Afdoening van verzuim

Het verzuimloket van DUO is het landelijke verzuimregister waarin alle scholen hun verzuim kunnen melden. Het RBL heeft een rechtstreekse verbinding met het DUO verzuimloket. Na ontvangst van de verzuimmelding neemt de consulent van het RBL contact op met de school die meldt. Daarna bepaalt de consulent aan de hand van de inhoud van de melding welke interventie hij of zij inzet. De consulent benadert dan de jongere en/of ouders en de school. Na het gesprek met de jongere en/-of ouder neemt de consulent een beslissing over de afdoening. In onderstaande grafiek zie je de verschillende afdoeningen van de verzuimmeldingen van het afgelopen schooljaar. Afgelopen schooljaar hebben we meer meldingen ontvangen via het verzuimloket.

Waarschuwing

In het schooljaar 2021 – 2022 hebben de RBL consulenten 202 waarschuwingen uitgedeeld.
Ten opzichte van vorig jaar is dat procentueel een duidelijke daling.
Als voornaamste oorzaak is te noemen dat de RBL-consulenten bij steeds meer verzuimmeldingen niet enkel de motivatie van de jongere kenmerken als oorzaak maar dat er steeds meer een combinatie van factoren is waarom een jongere verzuimd. En bij een aantal van die factoren is de jongeren niet verwijtbaar. Denk daarbij aan psychische en sociale factoren. Als afdoening kiest de consulent dan niet voor een waarschuwing maar voor begeleiding, hetzij door de RBL-consulent hetzij door de school en of Zorg.

HALT

Afgelopen schooljaar zijn 12 jongeren doorgestuurd naar HALT. Dat zijn er meer als vorig jaar. Dat komt omdat tijdens de coronapandemie vrijwel geen jongeren werden doorgestuurd. Het aantal loopt weer op maar is nog niet op het niveau van voor de pandemie.

Proces Verbaal (PV)

Afgelopen schooljaar is 17 keer proces-verbaal opgemaakt. Ook dat is een stijging die toe te schrijven is aan de coronapandemie. Tijdens de pandemie werden er vrijwel geen PV opgemaakt. Het aantal is vrijwel weer gelijk aan het aantal PV in de jaren voor de pandemie.

Trajectbegeleiding

RBL consulenten kunnen na afhandeling van een verzuimmelding begeleidingstrajecten opstarten als de jongeren motivatieproblemen hebben, als ze dreigen uit te vallen of te verwijderen maar ook als er sprake is van een problematische thuissituatie. De school, het RBL, ouders en de jongere kijken samen naar mogelijke oplossingen om dit te voorkomen. Afgelopen schooljaar zijn vanuit de verzuimmeldingen 83 nieuwe trajecten opgestart. Dat zijn er 20 meer als in het schooljaar daarvoor. Deze stijging is verklaarbaar door de stijging van het totaal aantal meldingen. Ook nu blijkt dat de tijdsduur van de trajecten toeneemt. Het aantal jongeren dat langer dan een half jaar in begeleiding is neemt nog steeds toe.

Overig

Onder de afdoening 'Overig' vallen de verzuimmeldingen van leerlingen waar na onderzoek blijkt dat je het verzuim de jongere niet kan verwijten. Bijvoorbeeld als na onderzoek blijkt dat het opstarten van een zorgtraject noodzakelijk is, omdat de leerling kampt met psychische klachten.
De RBL-consulent sluit in een dergelijke situatie de melding af. Daarnaast melden scholen verzuim soms ook voor kennisgeving. School wil dan zelf het zorgtraject opzetten, maar stelt de consulent hiervan op de hoogte. Ook om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen.

Tabel 3 *(periode 2021-2022)*

Gemeente	Afdoening verzuim Leer- en Kwalificatieplichtigen					
	Halt	PV	Waarschuwing	Begeleiding	Overig	Totaal
Hulst	0	1	40	19	75	135
Terneuzen	10	12	116	50	217	405
Sluis	2	4	46	10	90	152
Totaal	**12**	**17**	**202**	**83**	**382**	**696**

Verzuim en vrijstellingen

Grafiek 3

Aantal verzuim- en begeleidingsprocessen per jaar

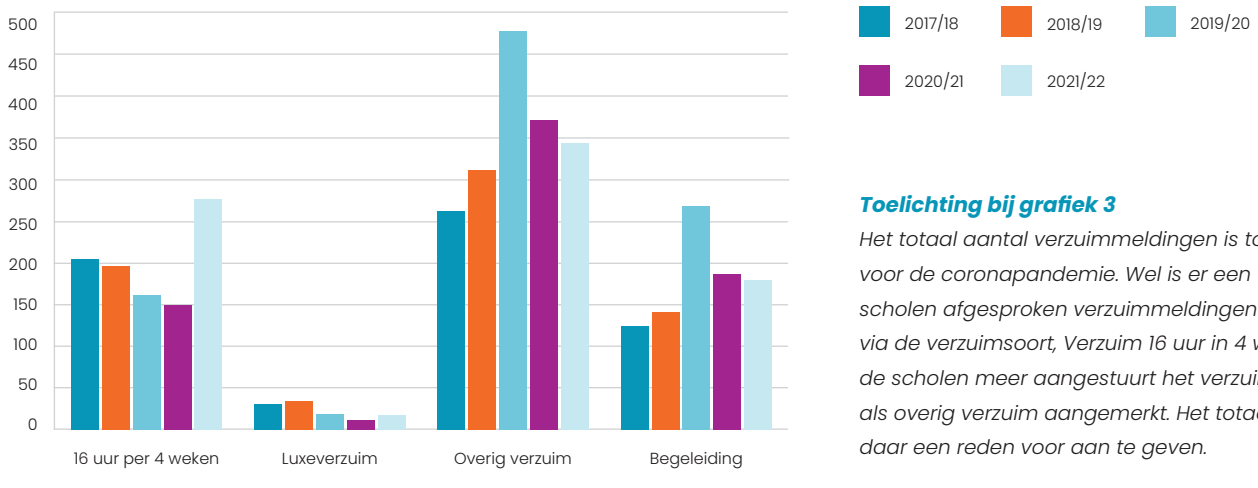

Toelichting bij grafiek 3

Het totaal aantal verzuimmeldingen is toegenomen (108). De toename past in het beeld van het totaal aantal meldingen voor de coronapandemie. Wel is er een verschuiving in de soort verzuimmeldingen. Tijdens de coronapandemie is met de scholen afgesproken verzuimmeldingen via de melding Overig Verzuim te doen. Nu de scholen weer open zijn, wordt weer via de verzuimsoort, Verzuim 16 uur in 4 weken, gemeld. De stijging van het aantal in deze verzuimsoort komt doordat het RBL de scholen meer aangestuurt het verzuim via de juiste verzuimsoort te melden. Daarvoor werd verzuim vaak ten onrechte als overig verzuim aangemerkt. Het totaal aantal begeleidingsprocessen is iets afgenomen (-12). De daling is te klein om daar een reden voor aan te geven.

Vrijstelling van de leerplicht en thuiszitters

In Nederland zijn kinderen vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar zijn, op grond van de Leerplichtwet, verplicht om naar school te gaan. Op grond van de kwalificatieplicht moeten jongeren, als ze nog geen startkwalificatie hebben, tot hun achttien jaar onderwijs volgen. In bepaalde omstandigheden is er een uitzondering op deze regel mogelijk en kunnen ouders een beroep op vrijstelling van de inschrijvingsplicht doen op grond van de leerplichtwet.

Het aantal permanente vrijstellingen is iets afgenomen, het aantal tijdelijke vrijstellingen is iets toegenomen.
Dit zijn ook kinderen die in het verleden wellicht een permanente vrijstelling zouden krijgen maar waar voor we nu kiezen voor een tijdelijke vrijstelling. Dit om jaarlijks te kunnen toetsen of een vorm van onderwijs toch nog mogelijk is. Bij het verstrekken van een permanente vrijstelling is deze mogelijkheid er niet meer. Het aantal kinderen met een vrijstelling 5b is gestegen. Het aantal leer- en kwalificatieplichtigen dat in België naar school gaat is dit jaar iets gedaald, -20. Procentueel stijgt het wel omdat het totaal aantal kinderen/jongeren in Zeeuws Vlaanderen kleiner wordt.

Inzet Last Onder Dwangsom (LOD)

Afgelopen schooljaar zijn er 108 LOD-processen opgestart, omdat sprake was van absoluut verzuim. Dat zijn er 3 minder dan vorig jaar.
Ouders overleggen niet op tijd het bewijs van inschrijving op een school in het buitenland. Bijna honderd processen werden afgesloten doordat ouders alsnog een attest met inschrijving op de Belgische school overlegden. In totaal zijn er vijftien LOD processen ingetrokken zonder dat er een attest in aangeleverd.
Op 31 juli waren er nog 2 openstaande LOD processen.

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar, die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling, maar die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt. Deze jongere heeft geen vrijstelling van de leerplicht of vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.
In Zeeuws-Vlaanderen werken we met een thuiszittersprotocol.
Als er sprake is van een (dreigende) thuiszitter draait het om goede samenwerking tussen scholen, samenwerkingsverband van de scholen, RBL en andere partijen zoals jeugdhulpverlening. In het schooljaar 2021 – 2022 zijn er geen thuiszitters gemeld die onder de letterlijke definitie vallen. Wel waren er jongeren die thuis zaten om andere redenen.
Deze zijn bekend bij het RBL. Het gaat dan om jongeren waar geen passende onderwijsplek voor handen is of die om psychische of lichamelijke redenen tijdelijk niet naar school gaan. In al deze processen is het RBL betrokken.

Tabel 4 *(peildatum 1 juni)*

Soorten vrijstellingen	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5a), tijdelijke vrijstelling	6	8	6	12	16
Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5a) permanente vrijstelling	26	17	16	16	12
Overwegende bedenkingen tegen richting van onderwijs (artikel 5b)	1	4	8	3	6
Vervangende leerplicht (artikel 3b)	1	0	0	0	0
Andere gewichtige omstandigheden (artikel 11g)	0	0	0	0	4
Vakantie (artikel 11f)	0	0	0	0	2
Bijzondere omstandigheden, waarbij de jongere ander onderwijs volgt (artikel15)	2	4	3	4	8
Bezoeken van een school in buitenland (artikel 5c)	1272	1317	1375	1363	1343

Netwerkpartners over het RBL

VSO de Argo

Hoe ken je het RBL?
Wij komen via onze meldingen verzuim/overig verzuim vanzelf bij RBL terecht.

Wat betekenen ze voor jouw organisatie?
Veel. RBL is voor een sparringpartner in veel casuïstiek. Ook hebben zij een wettelijke verantwoordelijkheid als het gaat om verzuim en de daarbij behorende stappen. Daarnaast zit er veel kennis bij RBL over de mogelijkheden binnen de regio.

Hoe ervaar je de samenwerking?
Fijn, altijd bereikbaar en betrokken. De aanwezigheid op woensdag-ochtend wordt als zeer prettig ervaren door het team van de Argo.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Op dit moment geen wensen.

- Dirk-Jan Westmaas | Adjunct-directeur

Zwincollege

Hoe ken je het RBL en wat betekent het RBL voor jouw organisatie?
Het Zwin College is bereid om te zoeken naar de mogelijkheden voor leerlingen en biedt maatwerk waar dat kan. Voor ons is het RBL dan ook een belangrijke externe partner.
We hebben te maken met leerlingen die verzuimen en daar zit meestal een verhaal onder dat zich niet beperkt tot persoonlijke eigenschappen van de leerling, of een 'weigerpuber' die school niet boeiend vindt. Niet zelden is het verzuim een signaal dat er problematiek in het systeem van de leerling aanwezig is.

Door samen met de ouders, leerling, RBL, GGD en andere externe partners als Porthos in gesprek te gaan zijn al heel wat zaken vlot getrokken. Onze collega van het RBL neemt afhankelijk van de situatie een regierol in of een adviserende. De afstemming verloopt prima.
De korte lijnen en snel antwoord krijgen op je vraag ervaren we als heel positief. Wat soms ook een ander licht op de zaak werpt is het onverwachte huisbezoek, vaak samen met de GGD verpleegkundige.
De mogelijkheid om te overleggen over een situatie die niet precies in de RBL-verzuimrichtlijn past is ook heel prettig.

Hoe ervaar je de samenwerking?
We zoeken in eerste instantie naar samenwerking met ouders en de leerling, dat vinden we belangrijk. Toch is het ook prettig dat het RBL in sommige gevallen een duidelijk standpunt inneemt en tot actie overgaat, bijvoorbeeld met een proces verbaal. Helaas lukt het niet in alle situaties om d.m.v. gesprekken en de inzet van vrijwillige hulpverlening verbetering te brengen in de situatie.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
We hebben ook 2 tips: terugkoppeling over HALT straffen zou prettig zijn en de voorbereiding van een traject gezamenlijk aanpakken, onderling eerst informatie uitwisselen voordat we met anderen in gesprek gaan, zal de uitstekende samenwerking nog meer verbeteren.

- Mirjam van Heeringen | Zorgcoördinator

Praktijkschool Hulst

Hoe ken je het RBL?
In mijn werk binnen het onderwijs heb ik altijd al intensief te maken gehad met het RBL. Het RBL is een organisatie waar we nauw mee samenwerken. Enerzijds vanuit de leerplicht en het leerrecht voor jongeren, anderzijds ook in het meedenken in het bieden van de juiste begeleiding of het juiste traject.

Wat betekent het RBL voor jouw organisatie?
Het RBL heeft een belangrijke functie binnen onze school. Als eerste kunnen wij bij het RBL altijd terecht voor advies en consultatie. Daarnaast zijn wij als school verplicht langdurig verzuim of schooluitval via DUO te melden. Deze melding komt terecht bij de RBL-consulent die verbonden is aan onze school. Samen gaan we in overleg om te bekijken wat er nodig is voor elke specifieke leerling om te zorgen dat hij/zij het onderwijsprogramma weer naar tevredenheid kan volgen. Dit in samenwerking met de leerling en zijn/haar ouders. Soms is het volgen van het reguliere programma niet haalbaar. Dan denkt de RBL-consulent mee in het aanbieden van een maatwerktraject. Soms binnen school, soms extern. De RBL-consulent is op de hoogte van de mogelijkheden binnen de wettelijke kaders.

De RBL-consulent is vaste partner bij ons ZAT-overleg (Zorg AdviesTeam). Samen met onze andere netwerkpartners bespreken leerlingen in complexe situaties om te bekijken hoe we samen de juiste hulp en zorg kunnen inzetten. Daarnaast hebben we periodiek Verzuimoverleg tussen RBL, GGD en school.

Hoe ervaar je de samenwerking?
Ik ervaar de samenwerking als heel prettig en heel efficiënt. De lijntjes zijn heel kort en er wordt altijd snel tot actie overgegaan. Uiteindelijk streven we ook hetzelfde doel na. Zorgen dat elke jongere een toekomstperspectief heeft wat aansluit bij zijn/haar mogelijkheden. Soms is het daarvoor nodig eens out of the box te denken en creatief te zijn in oplossingen bedenken.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Eigenlijk gewoon zo doorgaan! Blijven inzetten op korte lijntjes houden met elkaar, snelle acties en open communicatie.

- Liesbeth Nobus | Zorgcoördinator

Passend onderwijs - Zeeuws-Vlaanderen

Hoe ken je het RBL wat betekent ze voor jouw organisatie?
Het RBL kennen we doordat zij betrokken zijn wanneer de leerling minder of geen onderwijs kan genieten door welke reden dan ook. De laatste jaren heeft RBL ook een consulterende rol. Voor de BPO'ers is dit een belangrijke rol vanwege de preventieve insteek en zo vroeg mogelijk bij een casus betrokken worden. Veel ouders weten dit nog niet en denken vaak dat als RBL betrokken is dat het gaat om bekeuringen en waarschuwingen. Wanneer we als BPO'ers in een vroeg stadium meer vertellen over de consulterende rol aan ouders, dan zie je ze vaak ontspannen en worden ze toegankelijker.

Hoe ervaar je de samenwerking?
We ervaren de samenwerking als prettig en aanvullend. De betrokkenheid van het RBL zorgt voor meer informatie als het gaat over de wet- en regelgeving. De RBL consulenten zijn snel en goed te bereiken en we vullen elkaar goed aan.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
De samenwerking voortzetten en ook de nodige informatie delen met alle betrokkenen rondom een leerling. Elkaar informeren over de (wettelijke) taken en op welk moment het RBL een rol krijgt in een casus is ook voor het SWV van toegevoegde waarde. Met een open blik met elkaar blijven samenwerken.

- Angeliek Coenen en Rosemarie Albronda | BPO'ers (Begeleider Passend Onderwijs)

> ***Ik ervaar de samenwerking als heel prettig en heel efficiënt.***

Basisschool De Kameleon Terneuzen

Hoe ken je het RBL en wat etekent ze voor jouw organisatie?
Het RBL ken ik vanuit de hand-having van leerplicht op ons kindcentrum. Bij veelvuldig en/of luxe verzuim bij kinderen hebben wij contact over de te nemen stappen. Voor onze organisatie is het RBL erg waardevol. Ze zijn partner in het voorkomen van verzuim op school.

Hoe ervaar je de samenwerking?
De samenwerking bevalt goed. Het RBL denkt mee in oplossingen bij complexe casussen. Verzuim is niet altijd op te lossen met alleen handhaving van de wet.
Het is fijn om een partner te hebben die dit begrijpt. Hierdoor kunnen we een aanpak hanteren waarbij een combinatie van ondersteuning en handhaving mogelijk is. Iedere casus is immers anders en dit stelt ons in staat om maatwerk te leveren.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Ik zou het RBL graag behouden als partner. Een vast gezicht per school werkt goed. Je leert elkaar (en de organisatie) kennen en dit stelt je in staat om zaken sneller en efficiënter te tackelen.

- Koen Capello | Directeur

Samenwerkings-verband Primair Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen

v.l.n.r. Angeliek Coenen en Rosemarie Albronda

Het SWV is een belangrijke netwerkpartner van het RBL. Hoog tijd om in dit jaarverslag hier eens aandacht aan te besteden. Het RBL gaat in gesprek met Angeliek Coenen en Rosemarie Albronda van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen. Beiden zijn samen met drie andere collega's Begeleider Passend Onderwijs (BPO'er) en betrokken als contactpersoon voor alle reguliere basisscholen als ook het speciaal (basis) onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen.
De BPO'er is een vast gezicht op een school, kent de school en de medewerkers en kan snel schakelen wanneer school met een hulpvraag komt.
In dit interview leggen Angeliek en Rosemarie uit wat passend onderwijs nu precies inhoudt en wat de rol is van de BPO'er. En waarom zijn ze een belangrijke partner voor het RBL?

Wat houdt de wet passend onderwijs precies in? En waarom is deze wet er gekomen?
Sinds 1 augustus 2014 is de nieuwe Wet Passend Onderwijs van toepassing. Scholen moeten ervoor zorgen dat elk kind een passende plek krijgt. Ook als het kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft. Is dat het geval, dan speelt het samenwerkingsverband vaak een belangrijke rol. Maar wat is dat eigenlijk? En wat doen zij om er voor te zorgen dat het kind een passende plek krijgt? Passend onderwijs moet ervoor zorgen dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. De wet legt een zorgplicht bij scholen.

Wat is in uitvoering van deze wet de rol van een regionaal samenwerkingsverband?
Om ervoor te zorgen dat scholen met elkaar samenwerken zijn regionale samenwerkingsverbanden opgericht. Elke regio in Nederland heeft twee samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs: één voor basisonderwijs (inclusief s(b)o) en één voor voortgezet onderwijs inclusief het praktijkonderwijs en de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso). Het geld van het rijk voor passend onderwijs in de regio gaat naar het samenwerkingsverband.

Het verband verdeelt het geld onder alle besturen onder het (binnen het) samenwerkingsverband. Zij mogen zelf bepalen hoe dit onder hun scholen verdelen. Elke vier jaar wordt er een ondersteuningsplan gemaakt in samenwerking met de besturen en scholen. Hierin staat hoe de scholen het beleid uitvoeren in samenwerking met alle partijen.

Wat houdt zorgplicht in?
Scholen hebben de verplichting om er voor te zorgen dat een kind dat extra begeleiding en/of ondersteuning nodig heeft op school, altijd een passende plek krijgt. Deze verplichting heet zorgplicht. Dit geldt voor kinderen die op school zitten en kinderen die worden aangemeld. Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen van school naar school worden gestuurd. De BPO'er gaat samen met ouders, school en alle betrokkenen op zoek naar de passende plek met de bijbehorende ondersteuning.

Met welke zorgniveaus werkt de school en wanneer schaalt de school op?
Elk bestuur heeft een eigen zorgstructuur. Een zorgstructuur biedt duidelijkheid in de aanpak op een school. Iedere school biedt een minimale basisondersteuning.
De leerkracht is verantwoordelijk voor de zorg van de leerlingen in zijn of haar groep. De intern begeleider coördineert hierbij, biedt begeleiding en ondersteuning. Het eerste niveau betreft de algemene zorg voor de klas. Op moment dat de leerkracht vastloopt in het bieden van passend onderwijs voor de leerling, schaalt de leerkracht op. Er kan bijvoorbeeld extra ondersteuning volgen door inzet van een onderwijs assistent of remedial teacher. Kinderen met extra zorg op dit niveau krijgen bijvoorbeeld na de klassikale instructie extra instructie in een kleine groep of de inzet van een specialist op gebied van rekenen of taal.

Als niveau 2 in beeld is kan de school al een hulpvraag stellen aan de BPO'ers van het samenwerkingsverband.
Als zorg op niveau 2 alsnog niet toereikend is, onderzoekt de school de mogelijkheden binnen zorgniveau 3. Vanaf dit niveau raadpleegt de school ook externe partijen. Denk hierbij aan het RBL, CJG en hulpverlening. Op dit niveau betrekt de school ook het Boven schoolse Ondersteuningsteam waarin orthopedagogen met specialistische kennis deelnemen.
Op zorgniveau 4 is het reguliere onderwijs definitief handelingsverlegen en vraagt de huidige school een Toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs aan bij het samenwerkingsverband.

Hoe helpt het Samenwerkingsverband Passend onderwijs Zeeuws Vlaanderen de leerkracht in het basisonderwijs?
School kan de BPO'er al benaderen op moment dat de leerkracht vastloopt in het eerste zorgniveau door een hulpvraag neer te leggen bij de BPO'er. De BPO'er gaat dan samen met de leerkracht en de Ib-er van de school aan de slag. Het eerste doel van de rol van de BPO'er is de basisondersteuning binnen de school te versterken.
De BPO'er heeft in de eerste plaats een adviserende en begeleidende rol.
Wat doet de BPO'er nog meer?
Angeliek en Rosemarie zien zichzelf vooral als een verbinder en proces-bewaker. Zij kijken en denken mee met de intern begeleider van de school.
De BPO'er kan adviseren op specifieke leerproblemen, gedragsproblemen, groepsdynamiek, onderwijsbehoeften en meer maar kan ook meedenken op gebied van ondersteuning voor het gezin of kindgerelateerde problematiek. Denk hierbij aan gedrag of psychische stoornissen. Soms lukt het de school niet om de juiste ondersteuning te bieden. Iedere school heeft haar expertise, en de kennis en aanbod van de huidige school sluit mogelijk niet aan bij de juiste zorg voor het kind. BPO'ers hebben duidelijk in beeld welke andere reguliere school wel aansluit op de zorgvraag. Soms kan het ook voortkomen uit problemen die het onderwijs overstijgen. De BPO'ers hebben veel kennis van de sociale kaart. Welke hulpverlening heeft het kind of het gezin, waarvan het kind onderdeel uitmaakt, mogelijk nog meer nodig? De BPO'er bewaakt het proces en kijkt of alle partijen in dezelfde pas blijven lopen. Zeker als een kind volledig uitvalt en er meerdere netwerkpartners betrokken zijn, is het belangrijk dat thuiszitten voorkomen wordt of zo minimaal mogelijk plaatsvindt, maar wel kan gebeuren als een school handelingsverlegen dreigt te worden.

In de schoolgids en website van de scholen in de regio kun je veel informatie vinden over wat de school te bieden heeft. Bijvoorbeeld het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Wat houdt het SOP in?
Met de invoering van passend onderwijs is iedere school verplicht om een schoolondersteuningsprofiel op te stellen. Hierin is terug te vinden wat de basisondersteuning is van de school. De ondersteuning die iedere school kan bieden. Denk aan aanpassingen voor leerlingen met bijvoorbeeld dyslexie of faalangst. Scholen spreken binnen het samenwerkingsverband af wat er onder de basisondersteuning valt. In het SOP vind je ook terug wat de school naast de basisondersteuning als extra ondersteuning aanbiedt. Sommige scholen hebben de kennis in huis op gebied van begeleiding bij hoogbegaafdheid en de ander school op gebied op autisme.

Hoe verhoudt het SOP zich tot het Ondersteuningsplan 2022-2026 Inclusief Onderwijs vanuit het Samenwerkingsverband?
Dit ondersteuningsplan is ontwikkeld door de vijf schoolbesturen in de regio verbonden in de samenwerkingsverbanden PO (S) VO, waarbij de uitdaging zit in een passende onderwijs voorziening voor iedere leerling.
In een gebied als Zeeuws-Vlaanderen is het niet eenvoudig om een dekkend netwerk te bieden zoals in onze buurtprovincies. In Noord-Brabant of Zuid-Holland, waarin naast meerdere onderwijsvoorzieningen de reisafstand ook korter is, zijn er meerdere opties en dus meer mogelijkheden.
In Zeeuws-Vlaanderen is noodzakelijk dat het aanbod zo breed mogelijk is en daarbij belangrijk dat PO-(S)VO goed op elkaar aansluit. Dit proberen we te bewerkstelligen met ons ondersteuningsplan. Daarom is overleg tussen de scholen onderling en met het SWV over onder meer de inhoud van hun SOP essentieel.
Een gezamenlijke actielijn van het ondersteuningsplan is meer ondersteuning organiseren en versterken binnen ons regulier onderwijsaanbod in Zeeuw-Vlaanderen. Hoe meer divers de kennis/expertise en dus aanbod binnen de reguliere scholen in de regio is, hoe beter je de extra ondersteuning voor een kind binnen het regulier onderwijs kunt houden.

Tot slot, wat zien jullie in het werk als terugkomende oorzaak dat kinderen niet het passende onderwijs krijgen waar ze recht op hebben?
De oorzaak zit van in de complexiteit van de casus. Veel GGZ (geestelijke gezondheidszorg) problematiek is de oorzaak dat kinderen uitvallen.
Dit overstijgt het onderwijs en is ook niet te verhelpen door inzet vanuit basisondersteuning. Rosemarie vult hierbij aan: wij zien regelmatig scholen die een hulpvraag bij ons neerleggen betreffen kinderen met een trauma of hechtingstoornis. Onderzoek binnen de zorg is dan voorliggend.

Wat daarnaast ook speelt, is problemen binnen het 'systeem'.
De leefsituatie en relaties – samen het systeem – kunnen invloed hebben op de omgeving van het kind en dus ook op het volgen van onderwijs en de school. Problemen veroorzaakt door corona zien ze gelukkig veel minder. Dat lijkt achter ons te liggen. Wel heeft corona er voor gezorgd dat de psychische gezondheidsklachten verergerden of dat behandeling vertraagde door de wachtlijsten. Vanuit het RBL herkennen wij dit.

Concluderend vanuit het RBL kunnen wij niet anders aanvullen dan dat het Samenwerkingsverband een betrokken, fijne maar bovenal een noodzakelijke netwerkpartner aan tafel is. Met name in complexe zaken vult het Samenwerkingsverband ons goed aan en hebben wij het team ook hard nodig om ons doel - het bewaken van het leerrecht- te behalen. Dank je wel Rosemarie en Angeliek voor jullie duidelijke uitleg!

De Harde Leer-school

In januari 2022 is ons de vraag gesteld als regio Zeeuws Vlaanderen of we mee wilden doen met een Rugby traject. De 'Harde leerschool' is een project wat door het hele land successen boekt met jonge mannen van 18 jaar en ouder. Ze activeren deze groep weer richting school of werk door middel van Rugby.
Het jaar ervoor is er al een succesvol traject gelopen met jongeren van de regio Walcheren en Oosterschelde. Iedereen die 18 jaar en ouder is, en door omstandigheden langdurig thuis zit en nog niet deelneemt aan school of werk, mag meedoen. De enige voorwaarde is dat je gemotiveerd bent. 'Alleen wanneer je zelf wil en niet omdat je moet', is het motto. In samenwerking met de 'Rugbyverenging 'Oemoemenoe" uit Middelburg startte het project genaamd de 'Harde leerschool'. En 2al klinkt het misschien niet gelijk uitnodigend, toch hebben we als RBL onze jongeren enthousiast kunnen maken. Het werkservicepunt had zijn medewerking verleend en Ivica Bjelobrjk is de kartrekker voor de regio Zeeuws Vlaanderen. In de begeleiding van onze Vroegtijdig School Verlaters zijn er meerdere jongeren die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen. Het vervoer is geregeld en medemogelijk gemaakt uit het budget van het 'Zeeuwse Mobiliteitsteam'.

Motivatie

Wat er nodig is? Motivatie. Maar die krijg je helaas niet cadeau. Het doel is om het de jongeren op voorhand al laagdrempelig te maken. Je hoeft nog niets te kunnen, als je maar zou willen. Er werd een informatieochtend georganiseerd. Er startten 6 jongeren uit Hulst en 1 jongere uit Terneuzen. Eerst konden ze op de dinsdagen in de maand februari kennismaken en in maart 2021 ging het dan echt van start. Voor de duur van 3 maanden en nog een nazorgtraject van een half jaar.

De Taxi haalde de jongeren op en bracht ze weer netjes thuis. Daarna starten met een ontbijt en hup het rugbyveld op. Niet praten maar sporten. De jongeren werden letterlijk geactiveerd en gemotiveerd. Een jongere zei: ' Ik kreeg voor het eerst een oprecht compliment en dat heb ik nog nooit gekregen.' Het broederschap is een speerpunt van het succes.
'One Man, One Mission'.

Drie dagen per week in de ochtend rugby en in de middag werken aan je persoonlijke doelen. Wat wil je? Wat kan je? Waar wil je naar toe?
De jongeren voelen door de intensiteit en de betrokkenheid van de coaches weer dat ze er toe doen. Dat er altijd mogelijkheden zijn. Ze vertrokken zelfs op Bivak. Midden in de bossen van Brabant. Slapen in een tent zonder comfort. Gedropt worden en zelf de weg terugvinden. Dat betekent ook bij tegenslagen elkaar steunen en doorgaan als het buiten je comfortzone ligt. Alle jongeren keerden weer terug. Dat geeft je zelfvertrouwen een boost als dat lukt.
Een afsluitende banenmarkt waar Zeeuwse bedrijven zich presenteren is onderdeel van het project. Ook de jongeren zelf laten horen en zien in een pitch wat ze de werkgever te bieden hebben.

Werk of school

Van de jongeren uit Zeeuws Vlaanderen zijn er 4 jongens gaan werken en werken nog steeds. Er is één jongere weer terug gegaan naar het MBO niveau 2. 'De harde leerschool was echt wat ik nodig had om weer uit mijn bed te komen en iets van mijn dag te maken' aldus een jongere. Twee jongeren zijn uiteindelijk niet gestart omdat er bij hen nog andere problematiek speelde en ze nog niet de motivatie konden opbrengen. Voor sommigen is het de eerste keer dat ze een certificaat ontvangen van iets dat ze hadden behaald en succesvol hadden afgerond.

Vervolg

Al hoewel het project oorspronkelijk gestart is voor alleen jongens voor 18 jaar en ouder, is er ook een meisje gestart. Dat heeft er voor gezorgd dat het projectteam van de 'Harde Leerschool' nu ook meiden toelaat. Ook het komende schooljaar krijgt het project een vervolg. Waarbij er nog meer nazorg wordt geleverd richting werk of school. Kortom een geweldig initiatief wat jongeren letterlijk en figuurlijk in beweging brengt.

Na Corona

Covid: wat zijn de effecten op en in het onderwijs?
RBL heeft een signaal functie binnen de regio als het jongeren onderwijs en ontwikkeling betreft. Afgelopen jaar stond ook nog veel in het teken van corona en heeft dat een grote invloed gehad op ieders leven, als het gaat over werk, school, medisch en mentaal welzijn. Nu corona wat minder ons leven beheerst hebben we als team de balans op gemaakt en de belangrijkste signalen die we nu zien is dat; Corona heeft laten zien dat digitaal onderwijs, passend onderwijs kan zijn. Dit is een uitdaging voor het onderwijs om hierin maatwerk in te ontwikkelen. Wat we verder zien is dat vooral jongere die in de coronaperiode(veel) thuis zijn gebleven, nu de weg naar school moeilijker vinden. Moeite met ritme en motivatie maar ook de grotere zingeving vragen richting onderwijs en arbeid zien we meer dan voorheen. Er is veel aan de hand in de wereld en in het leven van jongeren. Zo zien we dat er veel gebeurt op de huidige arbeidsmarkt, dat deze vraagt en trekt aan jongeren/ studenten om full time te werken, de zogenaamde "groenpluk" . Mooie arbeidscontracten worden geboden voor full time banen. Een uitdaging voor de scholen om met de arbeidsmarkt(regio) in gesprek te blijven om jongeren ook te blijven stimuleren te ontwikkelen en een diploma te behalen.

Daarnaast hebben we zorgen zijn over het wel bevinden, mentale problemen bij jongeren. Onderzoek na onderzoek laat verontrustende cijfers zien over de mentale gezondheid van onze jongeren. Jonge mensen ervaren een steeds hogere druk om te presteren. Faalangst, stress, depressieve klachten en zelfs suïcide; ze nemen helaas toe.
En zorgen over (studie)schulden, woningnood of de klimaatcrisis maken het voor veel jongeren lastig om hoopvol te zijn over de toekomst.
In onze praktijk, in de gesprekken met de jongeren herkennen we deze zorgen en is het heel belangrijk dat jongeren dit kunnen uiten; Eerlijk en open praten over gevoelens, leren omgaan met tegenslag, verdriet en stress doet een beroep op ons allen; het RBL, de scholen, ouders, het netwerk, de sport club etc. We proberen naast het gesprek met jongeren, hierin verbindend te zijn naar de omgeving en betrokkenen van de jongeren en zo nodig te verwijzen naar de juiste vorm van ondersteuning. Ook hierin ligt de uitdaging voor de toekomst ten aanzien van de wachtlijsten (opgelost of korter te maken) en preventief eerder het gesprek aan gaan zodat mogelijk professionele hulp niet nodig is!

Aanpak jongeren van 18 – 23 jaar zonder startkwalificatie (VSV-ers) die langer dan 1 jaar van school zijn, langdurig VSV-ers.

Tabel 5 *(periode 2021-2022)*

Uitstroom/ traject	Hulst	Terneuzen	Sluis	ZVL
In begeleiding genomen RBL	4	5	1	10
Inmiddels 23 jaar	1	4	1	6
Geen begeleiding gewenst	8	19	5	32
Schoolinschrijving NL en Bel	8	14	6	28
Startkwalificatie behaald	8	6	3	17
Startkwalificatie niet haalbaar	0	1	2	3
Traject Werk en Inkomen	10	12	3	25
Wajong	0	0	1	1
Niet woonachtig in regio	1	6	1	8
Werk/ werk buitenland	11	34	11	56
Totaal	**51**	**101**	**34**	**186**

Binnen de totale doelgroep VSV-ers onderscheiden we 2 groepen:

- Nieuwe VSV-ers, dit zijn jongeren die gedurende het afgelopen schooljaar stopten met hun opleiding. De eerste groep is bij het RBL geheel in beeld omdat het RBL betrokken is bij elke schooluitschrijving van jongeren zonder startkwalificatie;
- Langdurig VSV-ers, dit zijn jongeren die langer dan een jaar stopten met school en geen startkwalificatie hebben. Op een deel van deze groep jongeren raakten we in de loop van de tijd het zicht kwijt. We wisten niet of ze werkten of thuis op de bank zaten. Dit komt omdat een deel van deze jongeren in België werkt en we daar geen gegevens van ontvangen. Ze kwamen vaak pas (terug) in beeld wanneer ze zich bij de gemeenten meldden. Sinds enkele jaren benaderen we deze jongeren jaarlijks om te kijken hoe het met ze gaat en wat ze doen. De groep was dit jaar wat groter dan afgelopen jaar (55). Opnieuw opvallend is het hoge aantal jongeren dat geen begeleiding wenst. Deze groep bestaat vooral uit jongeren die niet reageren op onze verzoeken om informatie. Zelfs een huisbezoek blijft onbeantwoord. Het percentage werkenden is iets gedaald van 37% naar 30%.

Startkwalificaties en voortijdig schoolverlaters in Zeeuws-Vlaanderen (18 – 23 jarigen)

Grafiek 4 *(peildatum 1 juni)*

Aantal jongeren 18 - 23 jaar Zeeuws Vlaanderen

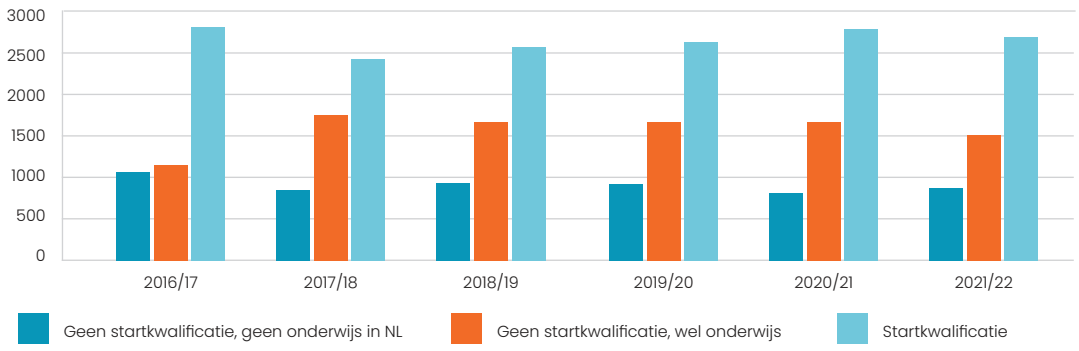

Toelichting bij grafiek 4

De doelgroep 18-23 jaar is flink afgenomen (-135). Van de 5012 jongeren in deze doelgroep heeft 52% (2613) een startkwalificatie, dat is hetzelfde percentage als vorig jaar. Ruim 30% (1487) heeft geen startkwalificatie maar volgt nog onderwijs en 18% (912) heeft geen startkwalificatie en volgt geen onderwijs meer. Dat zijn er 53 meer dan vorig jaar. Procentueel zijn deze aantallen vrijwel gelijk gebleven.

Grafiek 5 *(peildatum 1 juni)*

Jongeren 18 - 23 jaar geen startkwalificatie geen onderwijs (VSV-er)

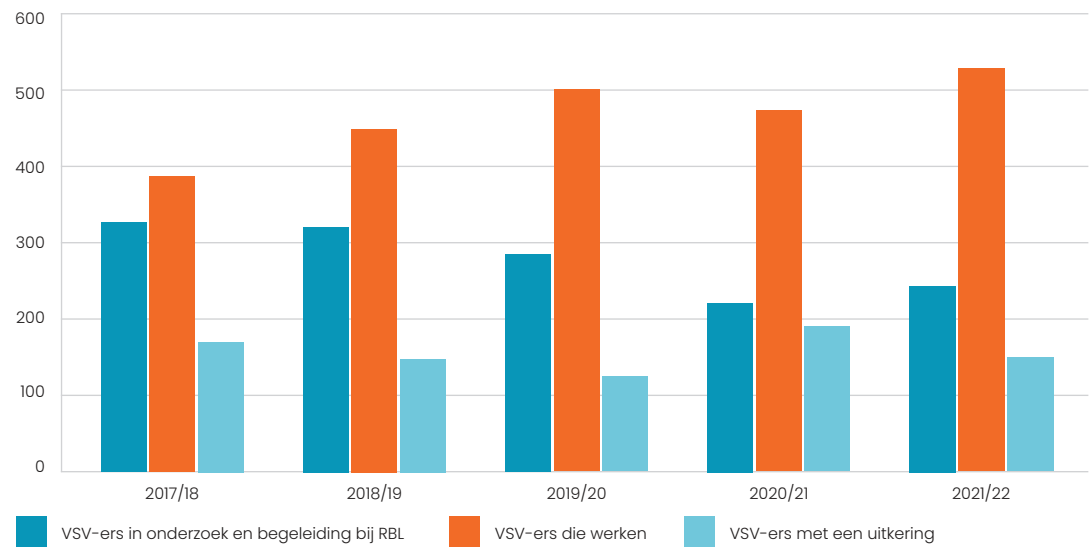

Toelichting bij grafiek 5

In het schooljaar 2021 – 2022 zijn we 192 trajecten voortijdig schoolverlaters gestart en 212 trajecten afgesloten. Er zijn 35 jongeren teruggeleid naar onderwijs, 67 jongeren stroomden uit naar werk en 8 jongeren zijn toegeleid naar de collega's van sociale zaken/werk en inkomen. 7 jongeren behaalden alsnog hun startkwalificatie, 7 jongeren zijn tijdens het traject verhuisd naar een andere regio en 17 jongeren waren inmiddels 23 jaar. Voor 71 jongeren hebben wij het traject afgesloten als niet bemiddelbaar. Het gaat om jongeren die aangeven geen begeleiding meer te wensen of niet komen opdagen bij afspraken. Dit aantal blijft hoog. Het betreffen ook jongeren die we vorig jaar al benaderd hebben en toen ook niet reageerden. Algemeen kun je stellen dat jongeren die al lange tijd thuis zitten, vaak moeilijk zijn te bemiddelen. Zij hebben een grote afstand tot het onderwijs en de arbeidsmarkt. Voor deze laatste groep is de trajectbegeleiding vaak lang en intensief.

VSV

In de afgelopen jaren hebben de gemeenten en de scholen hard gewerkt om het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen. De (voorlopige) cijfers over het schooljaar 2021 – 2022 heeft het rijk op dit moment nog niet bekend gemaakt. De VSV-cijfers over de vorige jaren zijn:

Tabel 6 *(Bron: VSV Portal)*

Jaren	Deelnemers ZVL	VSV-ers ZVL	% VSV ZVL	Uitval landelijk	% VSV landelijk
2016 - 2017	7113	120	1,69	23.793	1,75
2017 - 2018	6964	151	2,17	25.574	1,89
2018 - 2019	6783	154	2,27	27.067	2,02
2019 - 2020	6671	122	1,83	22785	1,72
2020 - 2021	6458	143	2,21	24385	1,87

In 2020 - 2021 is het aantal VSV'ers toegenomen, zowel landelijk als in Zeeuws Vlaanderen. De meeste VSV-ers ontstaan in het mbo. De voornaamste reden voor de stijging is dat scholen na de pandemie weer open zij en aanwezigheid een vereiste is. Een deel van de jongeren valt vanwege afwezigheid uit. Verder zijn de scholen weer gestart met het geven van Studie Adviezen. Bij een bindend Negatief Studieadvies eindigt de opleiding. Een deel van deze jongeren keert niet meer terug in het onderwijs. Ook in Zeeuws Vlaanderen is het aantal VSV-ers gestegen. Dat het percentage VSV-ers in Zeeuws Vlaanderen vaak boven het landelijk gemiddelde ligt wordt deels veroorzaakt doordat een aantal jongeren van deze jongeren in België naar school gaat.Zij blijven geregistreert staan als VSV-er.

Leerlingenvervoer in Zeeuws-Vlaanderen

In principe gaan leerlingen op eigen gelegenheid naar school. Je kunt in aanmerking komen voor leerlingenvervoer als de dichtstbijzijnde toegankelijke school te ver van je huis ligt of als je, door een handicap, niet zelfstandig naar school kan gaan. Voor leerlingenvervoer komen leerlingen in aanmerking die:

- Door hun levensovertuiging naar een school voor basisonderwijs gaan die verder ligt dan de door gemeenten of in de wet vastgelegde kilometergrens;
- Door hun handicap niet zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen;

De gemeenten moeten in deze gevallen zorgen voor een 'passende vervoersvoorziening' naar de dichtstbijzijnde school. Er zijn verschillende mogelijkheden voor leerlingenvervoer. Zo kan een kind een abonnement krijgen voor het openbaar vervoer (eventueel ook voor de begeleider). Ook is het mogelijk om ouders een vergoeding te geven voor het zelf halen en brengen van hun kinderen of een taxi of bus te regelen. Dit heet aangepast vervoer.

Grafiek 6 *(peildatum 30 juni)*

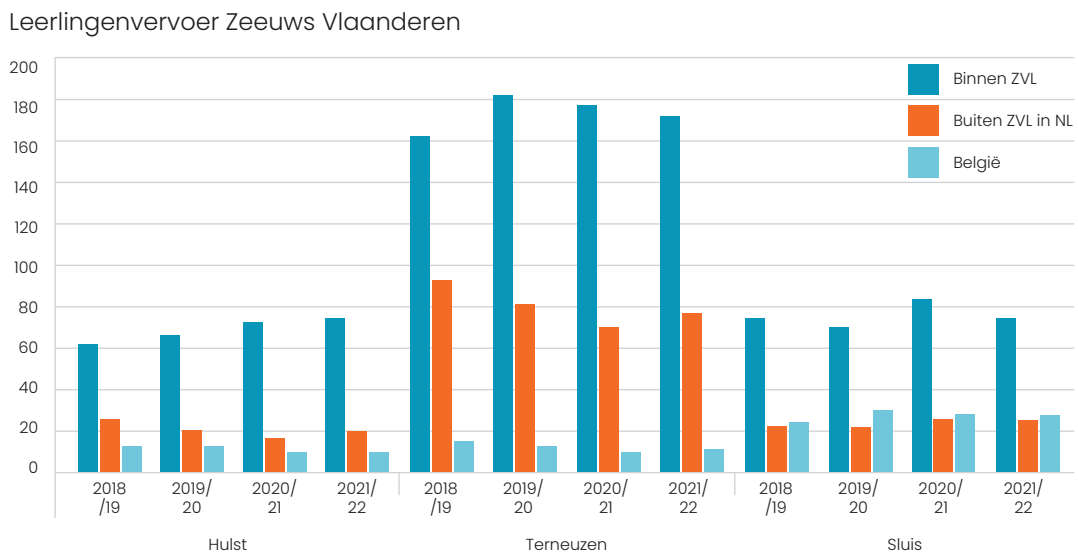

Tabel 7 *(peildatum 30 juni)*

	Openbaar Vervoer				Eigen vervoer				Aangepast vervoer (taxi)			
	18/19	19/20	20/21	21/22	18/19	19/20	20/21	21/22	18/19	19/20	20/21	21/22
PO (incl SBO)	58	72	77	69	13	8	8	10	101	91	82	64
VO	0	0	5	0	0	3	4	1	12	22	15	17
(V)SO	19	27	23	35	8	11	12	12	285	266	268	277
Totaal	**77**	**99**	**105**	**104**	**21**	**22**	**24**	**23**	**398**	**379**	**365**	**358**

Toelichting bij grafiek 6 en tabel 7

In het schooljaar 2021 – 2022 hebben in totaal 485 leerlingen gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer. Dit aantal ligt iets lager (-9) dan vorig jaar. Dit is het laagste aantal in de afgelopen jaren. In de gemeente Hulst nam het aantal jongeren dat gebruikt maakt van het Leerlingenvervooer toe (6.) In gemeente Terneuzen bleef het gelijk en in gemeente Sluis nam het aantal af (-15)

Speerpunten RBL voor 2022 – 2023

Ook in het schooljaar 2022 – 2023 zijn we weer hard aan de slag. De volgende zaken krijgen extra aandacht:

- Verdere digitalisering leerling vervoer
- Het verder ontwikkelen van onze interne werkprocessen
- Ontwikkeling Participatieteam voor de transitie van kwetsbare jongeren naar dagbesteding, beschut werk en duurzame arbeid
- Ontwikkeling Netwerkkaart
- Ontwikkelen van een nieuwe website
- Opleiding medewerkers tot Bijzonder Opsporings Ambtenaar (BOA)

Financieel overzicht

Financieel overzicht RBL	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 bijgesteld	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 bijgesteld	Jaarrekening 2022
Uitgaven					
Kosten RMC	518.667	627.800	588.483	558.040	496.588
Kosten Leerplicht	404.906	391.400	391.627	410.155	410.558
Kosten Leerlingenvervoer	64.773	59.500	49.627	101.872	73.873
Totaal uitgaven	**988.346**	**1.078.700**	**1.029.737**	**1.070.067**	**981.019**
Inkomsten					
Bijdrage gemeente Hulst	95.799	95.003	91.244	98.177	98.177
Bijdrage gemeente Terneuzen	200.076	198.387	190.541	204.943	204.943
Bijdrage gemeente Sluis	76.482	75.260	72.311	77.043	77.044
Rijksbijdrage RMC/VSV-conv.	513.146	473.000	518.816	465.000	557.216
Rijksbijdrage Leer-/kwal.plicht	84.792	82.250	87.158	85.000	101.633
Opbrengst ESF-subsidie	0	0	30.000	30.000	16.665
Overige	12.530	15.200	16.883	12.000	
Totaal inkomsten	**982.825**	**939.100**	**1.006.953**	**972.163**	**1.055.678**
Naar/af reserve	-5.521	-139.600	-22.784	-97.904	74.659
Stand reserves 31-12	427.707	288.107	404.924	307.020	479.583

Toelichting bij financieel overzicht

De kosten RMC vielen lager uit vanwege het vertrek van een aantal medewerkers en de latere invulling van deze vacatures. Ook de kosten van inhuur van personeel viel lager uit dan geraamd. De kosten bij Leerplicht zijn vrijwel gelijk aan de raming. De rijksbijdrage RMC/VSV was hoger dan geraamd vanwege een structurele verhoging als gevolg van indexering.

Bezwaar, beroep en klachten bij het RBL

In het schooljaar 2021-2022 heeft het RBL geen formele klachten ontvangen.

Colofon

Redactie
Elsbeth Scholing, Marsha Tazelaar, Saskia Hamelink en Pieter Bervoets

Ontwerp
Nilsson Agency

Contact

Bezoekadres
Stadhuisplein 1, 4531 GZ Terneuzen

Postadres
Postbus 35, 4530 AA Terneuzen

Antwoordadres
Antwoordnummer 91
4530 VB Terneuzen
T: 0115 - 455 000,
E. rbl@terneuzen.nl

www.lereninzeeland.nl